

DEBRECZENI ELLENŐR

A SZABADELVÜPÁRT KÖZLÖNYE.

Előfizetési árak: Egész évre 10 frt, félévre 5 frt, negyed-
évre 2 frt 50 kr, egy óra 1 forint.

Megjelenik mindennap.
vasárnap kivételével.

Felelős szerkesztő:

Vértesi Gyula.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Széchenyi-utca 1761. sz.
Kunz József ur kereskedésével szemben.
Hirdetések a legmérsékeltbb árszámítás mellett vételnek fel.
Egyes szám 4 kr.

A király beszélt.

Debreczen, okt. 4.

Koronás királyunk budai várpalotájában úszinte és megnyugtató szavakkal üdvözölte a delegációkat.

Világosan feltárta a helyzetet, mely abból áll, hogy keressük a békét s igyekezzünk fentartani a barátságos viszonyt a külső hatalmakkal.

És tartalmazott egy fontos kijelentést a király beszéde azt, hogy a szövetséges hatalmakkal szilárdabb szövetséges viszonyunk, mint bármikor volt. A legilletékesebb helyről nyert eme nyilatkozat, bár ismert dolgokat mond, mégis nagy súlylyal bír, mert kétségbe vonhatatlanná teszi és megpecsételi e békés politika tovább folyását.

Békére van szükségünk nemcsak nekünk, hanem az egész világnak. Ausztria-Magyarország s a vele szövetségben álló hatalmak nem akarnak hódítani, nem akarnak más népek rovására hatalmi politikát üzni, de nem akarják azt sem, hogy ezt mások tegyék akár a szövetséges hatalmak valamelyikével, akár más s főleg a Balkán népeivel szemben. Szükségünk van a békére főleg nekünk és legkivált most, midőn gazdasági téren a legnagyobb fontosságú munka kellő kö-

zépén vagyunk. Most fejt ki igazán Magyarország egész erejét belső ügyeinek konszolidációjában. Ily nagy reformtevékenység első és elengedhetetlen előfeltétele a béke. És ez a béke megvan nemcsak nálunk, hanem a király szavai szerint más népeknél is, melyek színtén az anyagi jólétről gondoskodnak.

Hogy ennek daczára a hadi kiadásokat mégis emelni kell, az ő felsége beszédében a nélkülözhetlenséggel van indokolva, de még így is a hadügyminiszter hódolását jelenti be a pénzügyi tekintetek előtt.

Azonban egyuttal ki van emelve az is, hogy csak régen kifejezett és sokszor elhalasztott követelmények fordulnak most is a hadügyi költségvetésben elő és bár annak rendes része is 4 millióval emelkedik és a létszám fokozásra lévén fektetve, a rendkívüliben is tartalmaz még mintegy 2 1/2 millió oly kiadást, mely e miatt később rendessé lesz; de nem mondható, hogy tulságba menne és a hadügyér ebből is 1 1/3 milliót töröl, hogy a tervezett létszám szaporitást is csak fokozatosan léptesse életbe.

Örvendetes ő felsége nyilatkozatának az a része, mely a hatalmakkal való jó viszonyra, a megkötött kereskedelmi szerződésekre vonatkozik. Mintegy nem-

zetgazdasági tartalom van adva itt, a delegáczióknak. Azonban csalódnék az, ki azt hinné, hogy a német, olasz és szerb kereskedelmi szerződés, anyagi tartalmukért vannak a delegációk előtt emlegetve: ezek azok elé nem is tartoznak, az a törvényhozások dolga, aminthogy ezek el is intézték e szerződéseket. De a nemzetközi politika iránya és főbb törekvései vannak ama szerződések felemlítése által jellemezve. Az a békés és hasznos működése ez a diplomacziának, melyre régebben nem nagy súlyt fektettek, de amely most inkább előtérbe lép, azokban a szerződésekben lévén egyuttal a nemzetközi békének is egy-egy biztosítéka.

Belföld.

Az elkeresztelési kérdés. Horánszky képviselő ur nem régiben behatóan foglalkozott az elkeresztelési ügy megoldásának általa javaslatba hozott módjára vonatkozólag felmerült nézetekkel, megjegyezve, hogy az ő javaslata nem jár lényeges nehézségekkel, mert amaz egyének számára, a kik az illető anyakönyvvezető vonakodása következtében egy anyakönyvbe sincsen bevezetve, két tanu által jogérvényes születési bizonyítványt szerezhethet. Egészen eltekintve attól, hogy ez gyakran leküzdhetetlen nehézségekbe ütközhetik, csak ezt az egy ellenkérdést veti fel a B. C.: Mi történik az állam legfontosabb érdekeivel, a melynek talán szintén

A „Debreczeni Ellenőr“ tárczája.

Herakles.

Hámor Albertné, 22 éves, 53 1/4 kiló; testének hőmérséke 37.90 C.; fogai, szám szerint harminczegyen; épek és fehérek, bár csak magyarul tud, de ez egyetlen nyelven is többet beszél, mint tiz nyelvtudós; nyulánk, karcsu, dagadó keblü, kerek szemében állandó szelid tűz lobog; leánykorában egy szelid poeta a mithosi Dahanához hasonlította; minden mozdulata, szava, egész sikkes megjelenése elárulja a jól és gondosan nevelt uri nőt, de minden műveltsége mellett is sokáig szeg volt együgyü asszonyi fejében az ékes hasonlat, a melylyel még leánykorában tömjénezett neki bolondos poeta ismerőse.

Hámor Albert, mondjuk 47 1/2 éves, 87 kiló, testének hőmérséke 36.10 C. tizenhét lyukas, öt blombirozott fog tulajdonosa; vörös orru, poczakos uriember elegánsul rogyadozó alakján is van valami fensőbbiség, alapjában hízog, természetü, a szalonok világában ráragadt könnyed kellem váltakozik a nyers durvasággal, melybe idegessége sodorja. Beszédjében néha igen is édeskés és hosszadalmas, máskor pedig türelmetlen, különösen, ha hirtelen kimerülés lepi meg, ilyenkor fáradtan ereszkedik

a divánra s szeme mohó tekintettel pihen meg neje vonzó alakján.

Négy esztendő óta a mindennapi érintkezésben, átömlesztés folytán a különben tulságig úszinte asszonykára is ragadt valami hízog gyalogság.

Vállacskaít fölhuza fürtös fejéig, úgy, hogy álla keble domborulatán reszketett s amint férje mellé huzódott, olyan volt a szélesvállu ember kikeményített ingén, mint valami össze-gyűrődött rózsza.

— Muczuskám. . .
Az asszonyka vontatott, kényeztetett hangon ismételte:

— Mu-czu-s-kám. . .

Jókedvü kaczagásába belevegült a vörös orru ember szintelen röhögése.

— Nagyon szeretsz? — kérdezte a férj.

— Ühöm, — s fényes arczát hízog simitotta a menyecske az ember borszinü, szőrös ábrázatához.

A gyanu, mely annyiszor föléd a könnyen gerjedező epés ember szívében, ismét elenyészik, semmi kétség, a buta kis teremtés imádja. sőt ostromolja szerelmével, csókjaival halmozza el arczát, nyakát, fülét. . .

Hámor Albert bank-direktor ajkán még e gyöngye pillanatban is gunyos, kihívó mosoly lebben el.

Ha látná a régi kompánia, hogy ő azután

az élet után is, mennyire szeretett férj, ha látnák, hogy egy tündériesen szép asszony életének minden percét neki áldozza; neki, akit már pár év előtt haszontalan, semmi embernek tartottak a chantanok kréta-arczu hölgyei.

— Édesem, ugy-e elmegyünk a színházba — kérdezi hirtelen az asszonyka.

A direktor rémitő melegséggel, örömmel néz kis hitvese szép arczába, s amint ránéz, a két szeme ugy lobog, mint távoli máglya-tűz februárius ködben.

— Nem megyünk édesem, — s nevetésbe tör ki az ember.

De az asszonynak nincs kedve nevetni. Mint-ha kettémetszették volna kedvét. Valamivel halkaubb, batoralanabb hangon szól:

— Jó; maradjunk itthon, de holnap. . .

— Jourról akarsz beszélni. . .? Kérlek halaszd el; én boldog vagyok veled, nem kívánom a nagy társaságot, sőt határozottan unom édesem, de melletted oly jól érzem magam. . . Igy kívántam én. Csöndes duczot egy fehér galambbal. . . En igen boldog vagyok. . . En nagyon meg vagyok elégedve; én mondom, boldog vagyok.

A végső szavaknál hangja recsegett. Sápadt hom okán és borszinü arczán végig futott az izzadság. Az asszony nem törülte le, fölegyenesedett, de fejét ösztönszerűen elfordította, — hogy férje előtt ne tűnjék föl nagyon halvány

meg kell, hogy legyen adva a lehetőség, hogy hiteles értesülést szerezhessen a nyilvántartási lajstromokból? Igy, különösen ki fogja a sehol bevezetve nem lévő fiu-gyermekeket sorozás céljából bejelenteni a hatóságoknak? Hisz ez kész premium volna azoknak, a kik menekülni akarnak a katonai szolgálati kötelezettség alól.

A király nyilatkozatai. Ő felsége az osztrák delegáció fogadása alkalmával oly nyilatkozatokat tett, melyek annál inkább vannak hivatva szenzációs feltűnést kelteni, mert az első ez, hogy a trónról hangozzanak el oly szavak, melyek az antiszemitákat és a nagy szláv tendenciákat a legélesebb módon, a koronás fő egész nyilatkozatának egész súlyával megbélyegzik. Uralkodó ajkáról, a boldogult Frigyes német császár óta nem hangzottak el még ily keményen elítélő szavak. Ő felsége, midőn a delegáció tagjai között cerelet tartott, e szavakkal fordult dr. Richterhez. Bécs város polgármestere és az alsó ausztriai tartománygyűlés Landmarschaljához, — hivatkozással az ülészakon lezajlott zsidóellenes botrányokra: — Mondhatom, ugyancsak szép ülészakuk volt! Valóságos botrány és szégyen! Spinecsics pánzláv képviselőhöz pedig így szólt: — Ön nekem sok szomorúságot okozott!

Uj miniszter. Szögyén-Marich Laszló ő felsége személye körüli miniszter utódja nem lesz Zichy József gróf főispán, mint annak híre járt, hanem értesülésünk szerint b. Huszár Károly képviselő, a szabadelvű párt régi és köztiszteltben álló tagja van ez állásra kijelölve.

Főispáni fizetések és a népszámlálás. Az 1886: 21. tcz. rendelkezései szerint a főispánok fizetése a törvényhatóság kiterjedése és népessége arányához képest a miniszteri tanácsosi rangosztály két fokozata szerint állapítatik meg, illetőleg ott, hol a törvényhatóság lélekszáma a 300,000 meghaladja. A főispánoknak első osztályu, egyebütt másodosztályu fizetés jár. A legutóbbi népszámlálás adatai szerint most már Baranya, Jász-Nagy-Kun-Szolnok és Zalavármegyék is a 300,000 meghaladó lélekszámú törvényhatóságok sorában foglalnak helyet s ehhez képest főispánjaik fizetése is a második osztályból első osztályúvá volt felemelendő, a mi a jövő évtől kezdve közel harmadfél ezer forintnyi költségöbbletet okoz.

arcza. A csillár fénye oda világít az asszony lüktető halántékára, s a féj a gyöngye és puha lelkü emberek azon ösztönénél, melylyel mindenkor megsejtik a veszélyt, rosszat vagy haragot, észrevette felesége kedvetlenségét. Föl akarta vidadni:

— A neceszert megrendeltem... Nem azt az olcsót, hanem azt a piros plüssel bordázattat, mely igazán ékessége lesz a szalonnának.

Az asszony csak állt, mint egy szobor s meg sem mocszant, csak azután ocsudott föl a méla elmerülésből.

— Köszönöm, te igazán nagyon kedves és nagyon jó vagy Albert, és én sohasem fogom meghálálni. De ugy-e, — mondá csaknem könyörgő hangon — a regatta bálra elme gyünk...?

— Majd megbeszéljük. Most...?

— El akarsz menni? — kérdezé ijedten a menyecske.

— A páholyba kell menni.

— És azok a fennköltlelkü szabadkömi vesek mind olyan emberek, akik otthon hagyják nejeiket és éjjel vánszorognak haza a dohányfüsttől és a sok hiábavaló beszédttől elrekedve kimerüten...

— De édesem, én nem vagyok éjszakás. Társadalomban élünk, társas lények vagyunk, édesem és az embernek teljesíteni kell a kötelességeit, melyeket a társadalom ró reá. En

A nemzetiségi kérdés.

Debreczen, okt. 5.

(a) A magyar miniszterelnöki méltóságának praetendense, gr. Apponyi Albert jászberényi legújabb beszéde gyilkos vádat igyekezett kovácsolni gr. Szapáry miniszterelnök ellen a többek közt a románok nemzetiségi mozgalmából is. Ugyane vádat hangoztatta Apponyinak egyik főembere, Beóthy Akos is Kassán.

Hogy a román izgatás a magyar államesszme, a magyar állami egység ellen a magyar államjog 1867-iki restaurálásával egy keletű, azt tudja mindenki, azt mégis most Szapáry grófi kormányzati hibájának tulajdonítani ez ideig csak Horvát Gyula merészelt. De ez, — úgy látszik jó fegyvernek tünt föl Apponyiék előtt való megdöntésére, s ime, most már használják is ellene e fegyvert.

Persze ez urak hiszik a latin „calumniare audacter semper aliquid haeret“ elvének igazságát s ezért bátran rágalmaznak. Nem gondolják meg, hogy a magyar közvéleménynek jó emékező tehetsége van s nem feledte el gr. Szapárynak f. évi július 14-iki válszát, melyet éppen gr. Apponyinak az napon a román izgalom tárgyában hozzá intézett interpellációjára rögtön adott, egy napi késedelmet sem engedve.

E válasz teljes programot foglal magában, gr. Szapárynak kormányának programját a nemzetiségi kérdésben, mely program különben csak újra praecizirozta azt, amit e tárgyban kormányra kerülésekor 1890 márczius 17 én mondott programbeszédében a képviselőház előtt kijelentett.

Gr. Szapáry álláspontja tehát e nyilatkozatok bizonyossága szerint ez. Sem megalkuvás a nemzet s magyar államesszme rovására, sem elnyomás, erőszak, hanem egyenlő jog; különben pedig politikájának alapelve a magyar állam egységes osztatlansága, egységes magyar nemzet s a magyar állami nyelv, az ezekről intézkedő törvények szoros végrehajtása. Az ő célja: oly hazai állapotokat teremteni, hogy az ország minden polgára jól érezze magát, jó igazgatás, helyes igazságszolgáltatás, a közigazgatás pártatlan kezelése s az ország anyagi fölvirágztatása által.

Éltéli a románok passzivitását, fölszólította őket, hogy jelenjenek meg követek által a képviselőházban s itt adják elő kívánataikat. Ha azok az ország s a nemzet egységével összeegyeztethetők, a mindig nagylelkü magyar megfogja azokat adni.

De meg is fenyegette őket, ha mozgalmuk bizonyos határt átlépne. Jelszava: békülékenység s a kívánatok lehető tekintetbe vétele a közeledők iránt, de kérlelhetetlen megtorlás az izgatók ellen!

Hol van az a magyar ember, ki e programot nem helyesli. S nem a legnagyobb tisztesség-e Apponyiék részéről ennek daczára rossz-hiszeműleg gróf Szapáryt támadni?

A kormánynak a román izgatással szemben nem lehet más szerepe, mint az éles figyelés, várakozás.

Figyelni az izgatókra, hogy azokat keményen sujthassa, a közjó előmozdításával s az állapotok javításával pedig oda hatni, hogy az egészben jó indulatu román népet az izgatók bűnköréből kiszabadítsa. E célra legelső, leghatékonyabb fegyvere a közigazgatásnak államivá tétele, annak ezáltal pontossá, részrehajthatatlanná, megbízhatóvá emelése, olyanná, mely az állam iránt hű s a haza minden polgára számára egyenlő részrehajlatlan eljárást biztosít.

Az állami közigazgatás behozatalánál a nemzetiségi izgatások lehetetlenné tétele végett elkerülhetlensége megcáfolhatlan igazság s annak behozatalát az Apponyi-párt mégis tavaly meggátolta s ebbeli szándékát Apponyi beszéde szerint jövőre is fönntartja. Majd meglátjuk, hogy a nemzet érdekeinek halálos sérelmével járó e szándékát meri-e mind végrehajtani?

Külföld.

A francia-orosz szövetségről érdekes cikket találunk a Revue d'Orient tegnapi számában. A nevezett lap közli ugyanis Barthelémy St.-Hilaire, volt francia külügyminiszternek nyilatkozatait, melyek kárhözhatják a francia-orosz szövetséget; közöl továbbá egy cikket Türr tábornoktól, a ki a francia érdekek szempontjából fejtegeti, hogy az orosz terveknek útját kell állani. Türr tábornok többek közt idézi a Metternich-éra egy miniszterének, Ficquelmont grófnak következő érdekes szavait: „Én nem érzek valamely politikai határhoz kötött szűk-körü hazafiságot, hanem érzem az európai ember hazafiságát. Szeretem Európát, mint valamennyiünk közös bölcsőjét, mint civilizációnk központját, mint azt a tüzhelyet, melynek sugaraí áthatják az egész világot.“

A német katonai javaslatok. A National-Zeitung az új katonatörvényjavaslatot illetőleg a következőket közli: A békelétszámot 90.000 fővel emelik. Első sorban a lovas-ság és tüzéség nagymérvű szaporítását tervezik. A kiadások rendes többlete kez-

nem szórakozásból időzöm a páholyban, hanem kötelességből; én sokkal inkább vagyok itthon melletted... En nagyon boldog vagyok az én csöndes kis fészkeemben...

Es mikor meleg kézzorítás és csók után a férj kisiet, a pazarul butorozott de üres szoba közepén egészen egyedül marad az a fiatal asszony, vivódó lelkéből föl szakad egy küzdelmes kérdés:

— Hát én...?

Es amint ez a megdöbentően igazságos, de nagyon meüésznek tetsző kérdés utat tört az elnyomott és elfojtott érzéseken a szive, lelke úgy megrettent a váratlan izgalomtól.

*

Egyszer csak összetalálkozik az utcán egy bolondos emberrel a hajdan áttivornyázott éjszakák kenyeres pajtásával, a ki szemtelenül karoncsipte.

— Te is...?

— A páholyban voltam, sietek haza a feleségemhez.

— A páholyban voltál, kedves cimbor. Hitesd el a tücskökkel. Hahaha! Te is bujdosol az utcákon, mint én, öreg cimbor. Miért bujdosol? És miért bujdosom én? A szerelemtől, boldogságtól futunk... Otthon az élet legfőbb gyönyörűsége vár reánk kinnal, égő vágygyal és mi mégis az utcákon bujdosunk, hehehehe, öreg pajtás. A szerelem méreg

már nekünk. öreg cimbor, az üdvösség mennyéből számüzve vagyunk örökre.

Egyet taszitott a karján és durva kaczagás közt távozott.

Az utca üres és hideg volt. Czikk-czikkosan szitáló hópehelyek bujdosnak a köd sötétségben. Minden olyan nagyon egyszerűnek, közönségesnek és szomorúnak látszott.

A bankdirektor összehúzódott a felsőkabátjában s e pillanatban ismét az a kellemetlen, szorongó érzés fogta el, mely a fiatal kor küzdelmes éveiben annyit gyötört.

— Több jövedelem van, mint egy miniszternek... A pusztá kézzorításom fölemel és egy haragos pillantásom lesújt...

Mert valahányszor csüggedés szállta meg folyton a hatalmával pénzével és befolyásával kérkedett önmaga és gyakran mások előtt is. De most bátortalanság vett rajta erőt.

— Eh, rut világ! — mormogta forzva czogva; a palotája előtt tánczolt, ha fölmelegednék kissé, de rogyadozó térdeiből sajátságos hidegség sugárzott szét, egy másik hidegség pedig a szívéből áradt el, hogy szinte bordái is összereszkettek.

A csöndesülő város fölött megkondultak a harangok.

— Tizenkét óra!

Csöngetett, kaput nyitottak előtte, a házmester az izmos karjával világított s amint felbotorkált a szönyeges lépcsőn a bankdirektor

detben 60, de később 65 millió márka lesz. — Ehhez járul a kölcsön által fedezendő első 80 milliónyi költség kamatja. A Nordd. Allg. Ztg. a katonai javaslatokat illetőleg azt konstatálja, hogy a birodalmi hatóságok érintkeztek a legkiválóbb egyes államok illetékes organumaival, a nélkül, hogy Poroszország és a birodalom közt a legcsekélyebb tendencia is zavarólag hatott volna.

A Gladstone-kormány kebelében egy idő óta kínos ellentétek fejlődtek ki. Ez volt az oka annak, hogy legutóbb egymásután két minisztertanács tartása vált szükségessé, ami az angol szokások szerint oly ritka eset, hogy csak igen fontos körülmények között történik meg. A minisztertanácsok mindegyikében heves és izgatott viták folytak. A kormány kebelében két egymással szemben álló párt képződött. — Ezek egyike, melynek élén maga a miniszterelnök áll, azt tartja, hogy minden engedményt meg kell tenni abból a czélból, hogy a kormány az irek szavazatát megnyerje, illetőleg megtartsa. A másik párt ezzel ellenkezőleg azt hangoztatja, hogy a kormánynak már politikai okokból is sulyt kell fektetnie az angol közvéleményre, mert könnyen megeshetik, hogy új választásokat kell elrendelni s ekkor a kormánynak nem szabad kizárólag az ir választókra támaszkodnia. Ugy látszik azonban, hogy Gladstone nem hajlandó engedni se magatartása, attól fél a miniszterek egy része, meg fogja bontani a kormánypárt egységét, mely eddig is nehezen volt összetartható.

Oroszország és a porta. A legújabb jelentések szerint a porta arra az augusztus 18-ki jegyzékre, melyben az orosz kormány, panaszt emel Bulgária irányában tanusított barátságos magatartása miatt, csakugyan nem fog jegyzékben felelni. Teljesen azonban nem mellőzheti a választ mert a jegyzék olyan dolgokat tartalmaz, melyeket minden megjegyzés nélkül hagyni nem lehet, különben ez félremagyarázásokra adhatna alkalmat. Ennek folytán a porta utasítani fogja pétervári nagykövetét, Iluszni basát, hogy szóban fejezze ki az orosz külügyminiszterium előtt, hogy a szultán és kormánya nem tehetik magukévá az orosz kormány felfogását e tárgyban. Egyébiránt ezzel a jegyzékkel az orosz diplomáciai akció nincs befejezve, mert pétervári hírek szerint a tettvágyó Siskid államtitkár, ki nagyon is önállóan helyettesíti a távollévő Gierset, egy újabb jegyzékkel akar a portának kedveskedni. Ennek tárgya pénzügyi kérdés, a hátralékos hadi sarcz megfizetése lesz. Ez a hadi sarcz még az 1877—78-diki

háboru szomorú hagyatéka; török részről a pénzügyi zűrzavar daczára, melylyel a porta küzködik, folyton fizetnek bizonyos összegeket. Csak hogy az adósságnak még mindig igen csekély része van törlesztve s valóban Isten a megmondhatója, mikor fog kifizettetni. Az oroszok mindenkor, mikor valami más ügyben pressziót akarnak a portára gyakorolni, megsürgetik a hadi sarczot.

Hogyan védekezzünk a kolera ellen.

— A városi tanács felhívása a lakossághoz. —

Budapest fő- és székvárosban hivatalosan megállapított koleraesetek merülvén fel, a városi tanács kötelességének tartja, hogy a már városunkat is közelről fenyegető kolera-veszély elhárítására a szükséges hatósági és egyéni óvintézkedések a legnagyobb kiterjedésben, teljes szigorral, azonnal fogantatva vétesenek.

A városi hatóság áthatva feladatának fontosságától, a fenyegető kolera-veszély elhárítására és kolera járvány esetére ugyan minden intézkedést meg tett és megtesz, azonban ezeknek elegendő sikere csak úgy leendő, ha a lakosság a közegészség érdekében tett óvintézkedéseket saját érdekében, a maga részéről is teljes erővel előmozdítja.

A városi hatóság ugyanis főgondot fordít az udvarok és utcák tisztán tartására, a városi rendőrség szigorú fogantatására, továbbá az árnyékszék, szemégtödrök és csatorna-szemek fertőtlenítésére.

A köztisztaság ellenőrzésére kerületenkint köztisztaságra ügyelők alkalmaztatnak, tehát minden háznál, a rendőrfőkapitányság által felfogadandó és felügyelete alatt álló napszámosokkal végeztetik, a fertőtlenítés költségeinek a háztulajdonosok által leendő utólagos megtérítése mellett.

A közönség figyelmébe ajánlatik, hogy szigorú mértékletességet kövessen ételben és italban. Nehezen emészthető ételek, melyek gyomor-, vagy bélhurtot okozhatnak, kerültessenek.

Italul forralt és azután elzárt edényben kihűtött víz, természetes savanyuvizek, jó minőségű fehér vagy vörösbort használhatók. A ki emésztési zavarokban szenved, jól teszi, ha evés után 5—10 csepp higított sósavat vesz be egy negyed pohár vízben. — Kevés cognak is használható.

nemi keserűséggel konstatálta, hogy ez a válságos helyzet mindennap estéjén megismétlődik. Az asszony fenvirrasztva vár, míg ő az utcánkon bujdosik s midőn halálosan kimerülve lopva visszatér, most az asszony félig felöltözve hever az ottománon . . . Ah, talán még álmában is várja rossz férjét . . .

Az ebédlőben vaksötétség. Hanka eloltotta a lámpát, hogy valahogy meg ne lássa a kis fiatal asszony az előszobában keresztül surranó bakát. Hámor Albert gyufát gyújt. A piczi patogás után csönd. Hála és öröm; az az angyal aluszik . . . Heuréka! Alszik, igazán alszik, mint a bunda. Tisztán hallja egyenletes lélekvételét. Kissé bátrabban tör előre, egyik kezében a czilinder, másikban a gyertya . . . Mintha nem a lestróftolt lámpa félvilága, hanem valami bánatos borongás miatt borult volna sötétségbe a boudoir.

A kis feleség az ottománon hevert, ajka nyitva volt, gyönyörű pillája gyöngéden lecsukva, kis kezével egy képes folyóiratot szorongatott kebléhez.

A bankdirektoron ismét kínos izgatottság vett erőt. Letérdelt a szőnyegre, kissé elhuzta folyóiratot, hogy lássa a képet. Ah . . . Egy regeszéri férfi művészi illusztrációja, Heraklesé, az erejében lévő tökéletes, ép férfi mythikus alakja. A virrasztás, várakozás küzdelmes perczeiben ezt a képet szorongatta kezeiben a fiatal szenvedő.

Hámor Albert szinte megkövült az ijedségtől. Egyszerre kinyitak szemei. Megértette azt a drámát, melynek az ő kis neje önfeláldozó szomorú tőhőse, a ki az arany kalitkában lemond a boldogságról; nemcsak a zizegő pénzért, susogó selyemért, csillogó ékszerekért, hanem azért, mert becsületesnek, jónak nevelték.

Sajátságos jelenség az, a bankár szívében. Valami mardosó fájdalom, amit idáig még soha sem érzett. E kapja neje kis kezét:

— Bocsáss meg, — hörögte kétségbeesetten. — Adok neked mindent, rabod leszek, kívánj tőlem bármit . . .

A zokogásra fölrezen az asszonyka, mint valami megriadt kis galamb.

— Mit akarsz?

— Hát kívánj tőlem bármit, mindent adok, — folytatá zokogva a megtört ember.

A badar álmok zűrzavarának hevében olyan homályosan emlékezett az asszony. Hanem férjének kétségbeesett arca egyszerre földérintette előtte az iszonyu valóságot, szomorú sóhajtsással susogta:

— Adj egy csepp boldogságot . . . s küldd vissza a drága ékszereket, add el a lovaidat, nem kell . . . Torkig vagyunk a bőségben, istenem te nagyon jó vagy s mégis . . .

Ujlaki Antal.

Evés előtt mindig mossuk meg kezünket és 5%-os karbol, vagy 1 : 5000 sublimat oldattal fertőtlenítsük. Fel kell forralni a mosdó és fürdővizet és általában azt a vizet, amely testünkkel érintkezésbe jő.

A lakások tisztán tartandók, naponként többször szellőztetendők. Az udvar naponként felseprendő, tócsák betömendők, a szemét és trágya pedig az erre kijelölt, városon kívüli helyekre haladék nélkül kihordandó.

A testnek kimerülését és meghűlését kerülni kell.

Kolera-járvány esetén kerülni mindenki, a ki csak teheti, azon házakat, hol kolera beteg van. A kit pedig vagy hivatása vagy kötelessége arra kényszerít, hogy koleras beteggel érintkezzék, az abban a szobában ne egyék, ne igyék és ne dohányozzék, szóval lehetőleg kerülni azt, hogy kezét a szájával érintkezésbe hozza. A koleras betegektől származó ürülék, hányadék és váladék azonnal 5%-os karbol-oldattal fertőtlenítendő, — a koleras betegek által használt minden ágy- és ruhaneműek vagy megégetendők, vagy 5%-os karbol-oldattal kimosandók, illetve fertőtlenítendő.

Mint hogy tapasztalás szerint a kolera-járvány kitérését, gyakori hasmenések előzik meg, melyek, ha figyelembe nem vétetnek a kolera-járvány kitérését előmozdítják, a közönség figyelmeztetik, hogy bármily csekélynek látszó hasmenés azonnal orvosoltassék és a nyert orvosi utasítások pontosan teljesíttessenek.

Ha kolera-járvány alkalmával valaki hasmenésbe esik, addig is, míg a meghívott orvos hozzá érkezik, feküdjék le és takarja be magát meleg takaróval. Ha a beteg nem hány, adjanak neki meleg bodzavirág vagy tódormenta forrázatot, ha pedig hányás is van jelen, akkor meleg italok helyett jégdarabkák adandók.

Figyelmeztetik a közönség, hogy a kolera-betegek gyógykezelésénél újabban alkalmazásban levő és hathatósan bizonyult végbélbeöntésekhez, a szükséges beöntési készülékkel két liternyi irigatorral, lássák el házukat és az orvos megérkezéséig tiszta edényben legalább négy liternyi vizet forraljanak fel.

A kolera gyanus betegüléseknél azonnali bejelentésére, az orvosok, családok, vendéglők, közlekedési és gyári vállalatok tulajdonosai, szóval az egész közönség büntetés terhe alatt, ismételve figyelmeztetnek,

Végre megjegyeztetik, hogy azon koleras betegek, kik a háznál teljesen el nem különíthetők, a már készen levő és teljesen felszerelt kolera kórházba vitetnek, a koleras betegek szállításáról, a szállításra szolgáló betegszállító kocsikon és hordályakon, minden időben, tehát úgy nappal mint éjjel a rendőrkapitányság gondoskodik; a jég, orvosi rendelvényre a városi közkórház jégverméből szolgáltatik ki; a gyakorló orvosok pedig felhatalmaztatnak, hogy kolera gyanus vagy hasmenés esetben, a gyógyszerért fizetni nem tudó egyének részére, bármelyik gyógytárból, a város költségére, gyógyszereket rendelhetnek, mely esetben a vényre, az illető beteg neve, lakása feljegyzendő és e kitétel használandó „kolera gyanus eset miatt“ kiadandó.

Debreczenben, 1892. október 3.

A városi tanács.

Beszélgetés Lukács Lászlóval.

A Magyar Hirlap tudósítója Szatmáron hosszasan beszélgetett Lukács László fel-függesztett laczfalu pappal, — aki valószínűleg rövid idő múlva egy lázító meghívó miatt a debreczeni esküdtszék előtt fog állani.

E beszélgetésről a M. H. többek között ezeket írja:

Lukács erőteljes, imponáló alak; borotvált arczczal, kopaszodó, őszbe vegyült hajjal. Be-

szédközben szenvedélyesen gesztikulál és előadásából, fellépéséből mindjárt kitűnik a hatalmas, uralkodó népszónok, aki a tömeg hangulatát egészen a tanatizmusig tudja fokozni. Különben rendkívül intelligens modoru uri ember és igazán kár, hogy olyan áldatlan és jogtalan térre viszi politikai szereplését.

— Milyen tervei vannak főtisztelendő urnak a jövőre nézve — kérdém.

— Az én terveim semmiben sem változtak. Önök a magyar nép érdekeit hangoztatják; ugyanezt teszem én az oláhéval. Önöknek van magyar kulturájuk, magyar nyelvük, magyar irodalmuk, magyar színházuk; én azt akarom elérni, hogy nekünk legyen oláh nyelvünk, kulturánk, irodalmunk, színházunk. És én abban a heves küzdelemben, amelyet ezeknek a céloknak az érdekében kifejték, nem a magyar faj ellen harcolok; magam szeretném a legjobban, ha békésen, testvéreim módjára oldanók meg a kérdéseket.

Aztán így folytatja:

— A „Fóthi dal“-nak ugye bár? — eme strófáját kiváló előszeretettel emlegetik önök:

„Minden ember legyen ember és magyar,
Kit a hon tart s egével betakar,“

Mi pedig ezt így variáljuk:

„Minden ember legyen ember és oláh,
A ki betér az erdélyi ég alá.“

— És mit gondol a főtisztelendő ur, mivel lehetne a bajokon segíteni?

— Mindenekelőtt más kormányzati rendszerrel. Az üldözésnek az a módja, amelyet velem szemben a kormány alkalmaz, hallatlan. Most is például 4 ügyem van a törvényszék és esküdtszék előtt. És mi csoda iróniája az a szólásszabadságnak, mikor nekem a törvényszékek előtt kell kifejtennem álláspontjaimat.

— Feltűnt, hogy ön a nagyszebeni irodalmi gyűlésen nem jelent meg. Akkorában ugy vélekedtek, hogy tudomására adták önnek, hogy tanácsos lesz a gyűlésen meg nem jelenni.

— Ez nem igaz. En csak azért nem jelentem meg, mert ugyanakkor odahaza egyházi ünnepélyt rendeztem. Különben, ha a gyűlést Balázsaival tartották volna meg, okvetlenül elmentem volna.

— Főtisztelendő ur látja, tapasztalja, hogy menyire üldözik, zaklatják azért, hogy a magyar nemzet érdekeivel, önállóságával össze nem egyeztethető célokat tűz maga elé. Miért nem mérsekli kívánságait?

— Nem engedek elfoglalt álláspontomból egy betűt sem. És nem nyugszom addig, míg czéломot el nem érem és az oláh nép független önálló lesz.

— Miért nem hívják még össze a tervezett nagy román konferenciát?

— Még nincs elég anyag.

— Es mit fognak ott tárgyalni?

— Még nem tudom.

Az idő későre járt. A kávéházban egy cigánybanda huzott tűzrólpattant magyar csárdásokat. A primás odajött hozzánk is. Lukács beledobott a tányérjába egy gavalléros összeget, aztán odafordulva hozzám, szólt:

— Jó éjszakát! Menjünk aludni, uram! Azután holnap kezdjük újra az izgatásokat.

Napi hírek.

— **Debreczen város közigazgatási bizottsága** októberi ülését ma délután tartja a városházán.

— **Színház.** A második primadonát, Örley Flórárt az igazgató tegnap mutatta be Konti „Eleven ördög“-jében Örley ismerőse a debreczeni közönségnek, ösmerik tehetségét és hibáit; tudják, hogy hangja elég kicsiny, de azzal igen szépen tud bánni. Játéka kifejező, eleven és öntudatos. A közönség nagyon rokonszenvesen fogadta és csaknem minden számát megtapsolta. Mellette Balassa, mint újonnan szerződött buffó és Rónaszéki tetszettek. Pártos Etel nem valami kitűnő akvizíciónak bizonyult. Locsareknét ma este is tapsolták. Közönség nagyon gyér számban, még a bérlők sem jelentek meg mindnyájan, és akik ott voltak is, azzal jellemezték

az előadást, hogy bátran el lehetett rajta aludni. Ami egy operettre nem valami nagy dicséret. A hősnőt, Szilágyiné Bertát ma mutatja be az igazgató a „Bagdadi hercegnő“-ben.

— **Hajtó vadászat a Guton.** A guti vadászársaság választmánya okt. 29. 30. és 31. napjain nagy hajtóvadászat tartását határozta el a guti erdőségen. Fogóy, öz, vaddisznó van ott bőven; ezért a vadászat gazdag zsákmánnyal kecsegtet. Farkasok is nagyon elszaporodtak ott, mivelhogy az ellenök májusban tervezett hajtó vadászat részvétele miatt elmaradt. Novemberre tehát új hajtóvadászat van kitűzve az ordasok ellen. Ma egy kisebb társaság fogolyra vadászni kiszállt a guti erdőre.

— **Kereskedelmi esti szaktanfolyam.** A felnöttek számára évente rendeztetni szokott esti tanfolyamot kereskedelmi akadémiánk f. hó 15-én nyitja meg. Előadtnak a kereskedelem ism. levelezés, kereskedelmi számtan s könyviteltan heti 8 órában, még pedig kedden, szerdán, pénteken és szombaton esti 8—10 órákban. A tanfolyam husvétig tart, s befejezte után hallgatói szakvizsgálatra bocsájtnak. A tandíj 20 frt, mely beírásakor egy összegben lefizetendő. Jelentkezőket f. hó 15-ig fölvesz az igazgatóság.

— **Csendélet Kandia-utcán.** A költői hangzású Zöldfa és a Földközi tenger függő, narancsot, pálmát termő szigetének nevét viselő Kandia-utczák szokott zaját az este szokatlan riadalom váltotta fel. Éppen mikor kicsipett mesterlegények a zöldfa-utczai táncszalonban legjavában lejtették a csárdást ábrándozó varróleányokkal, csókolni való szobacizizákkal, — betört üvegtáblák csörömpölése vegyült a két szál cigányból összeverődött banda hegedűnótájába. Egy Stolcz Gyula nevű szabósegéd, némelyek állítása szerint megcsalt szívének elkeseredéséből, mások szerint elmebajában sorba bevverte a zöldfa-utczai muskatlis ablakokat. A táncszalon gavallérai a házigazda vezérlete alatt kirohantak az utcára és a mulatság zavaró fiatal embert tarkón fölták és ökleikkel alaposan elverték. — Pataki György bérkocsis még ennyivel sem érte be, kötelet vetett a boldogtalan szabólegény nyakába s a kötélnél fogva lerántotta a poros földre. Ekkor Molnár Lukács kereskedő közbelépett és megmentette Stolczot a további bántalmazásoktól, aki hazaszaladt a lakására. Egy gyorslábú asszony rendőrt tutott, ez pedig az ablakok jól kikapott ellenségét fölkiéverte a városházára.

— **Meddig.** A csordás legényt kérdi a II. kerületi kapitány:

— Meddig voltál a gazdához szerződve?

— Szorulásig, tekintetes uram.

(Már most tessék kitalálni hogy ez azt jelenti hogy míg a marha boszoru a legelőről az istállóba.)

— **Difteritisz H-Dorogon.** A difteritisz, a gyermekeknek e rettentő réme hetek, sőt hónapok óta sürűen szedi áldozatait. H. Dorog legifjabb nemzedékének sorai közül. Difteritisz esetek már ez évtavasán fordultak elő szörványosan: áprilisban 4, májusban 5, júniusban 8 halál esetet okozván. Juliusban szünetelt, de augusztusban ismét megjelent; valószínűleg Rakamázról hurczolták újra be. Az I. tizedben rohamosan terjedt el, egy száraz malom környékén, ahová tanyázni, politizálni szoktak eljárni a dorogiak. Aug. 12-én egyetlen napon négy gyermeket ragadt el a fojtogató rém négy egymásmelletti házból. Ugyanezen hónapban 54 betegülés és 31 halálozás, szeptemberben pedig 102 betegülés és 42 halálozás fordult elő; úgy hogy Dorog gyermeklakosságát a difteritisz már megtizedelte. A községi előljáráóság, különösen Dömötör József orvos, minden lehető óvintézkedést megtesznek a járvány ellen; de buzgó működésüknek kevés a sikere, a g. kath. vallású köznép műveletlensége, csökönys bizalmatlansága, mondhatni rosszakarata miatt. Hiába rendelték el a fertőt lenitést, a betegek elkülönítését, a köznép minden óvrendszabályt vagy hiányosan, — vagy sehogysem teljesít. — A házaknál megjelent hatóság közegetek gorombán, gunyolódva fogadja. A ragálytól meglepett, táblával megjelölt házaknál tilalom ellenére napi rendben vannak a beteglátogatások; megtörténik, hogy difteritiszben elhalt gyermekek koporsóit minden fertőtlenítést mellőzve, fiatal leánykák karofogva vittek a temetőbe; a gyászoló felek

szokáshoz ragaszkodva, nem akarják megengedni, hogy a difteritiszben elhaltakra azonnal leshözgezzék a koporsó födelét. Mindezeket a bajokat tetőzi az egyházi hatóság közönye, amely mindeddig nem igyekezett hatni az együgyű, tanulatlan köznépre, holott Dorogon a papság a maga rendkívüli tekintélyével nagy mértékben támogatathatná a községi előljáráóság a közveszély megszüntetésére irányuló nehez munkájában. Dr. Varga Géza a megyei t. főorvos okt. 1-jén kiment Dorogra és ott személyesen győződött meg gyors és gyökeres óvintézkedések szükségességéről. Ezzel fogva jelentésében fölhitva az alispáni hivatalt, — hogy a dorogi előljáráóság erkölcsi és erőszakos támogatásban részesítse, felhíván egyfelől a dorogi papságot a községi előljáráósággal együtt működésre utasítsa, másfelől csendőrséget bocsátván az előljáráóság intézkedéseinek kényszerítő végre hajtására. Azt csakugyan nem lehet tőni, hogy valamely község lakosai egy részének butasága és rosszakarata miatt egy egész vármegye gyermek-nemzedékét a difteritisz megtizedeléssel fenyegetse.

— **Katona temetés.** Katonai pompával temették el ma délután a 39. gyalogezred egyik kapitányát Spiridion Zizonit, aki tüdővészben hunyt el hosszas betegség után. Temetésén, — mely sz. annautczai lakásáról történt, megjelent a debreczeni helyőrség egész tisztikara Bolla tábornok-dandárparancsnokkal. Kivonult a katona zenekar és a 39. gyalogezred egyik százada diszben. A megboldogultat a katona temetőben helyezték örök nyugalomra.

— **A hatóság figyelmébe.** A Széchenyi-utczai lakosok úgy védekeztek a vásári por ellen, hogy az utca ki nem kövezett részét berakták akadályokkal, hogy a szekereket a kövezett utra kényszerítsék. — A kapitányság azonban az ilyen akadályok kirakását eltiltotta, de arról nem gondoskodott, hogy az utca lakói megvédessenek a por ellen. Jó lenne tehát, ha elrendelnék, hogy vagy a város, vagy a háztulajdonosok locsolják fel az utca poros részét. Vagy pedig büntetéssel kényszerítsék a kocsisokat, hogy a nem burkolt részen ne hajtsanak, tiltó táblákat állítsanak fel vagy pedig egykét rendőrt állítsanak ki, aki ha egykét atyafit elcsip, bizonyára elmegy a többinek a kedve attól, hogy a mindenféle miazmával telt piszkos port a járókelőkre felferje. És még egy dolog van, amelyre végre a veszélyeztetett közegészség érdekében sürgős intézkedést kérünk. A város fedett csatornái nyitottan ömlenek ki és pl. a salétrom-kaszárnya mellett olyan büzt terjesztenek, hogy, mint nekünk írják, a multkor a katonai lóvásárt nem lehetett megtartani, mert az emberek szétszaladtak a büz miatt Jó lenne, ha erről is és minden más, a köztisztaságot veszélyeztető dologról, mint például a Csicsogó-környékének minden képzelet felülmúó piszkosságáról, s a külvárosi házak szennyves udvarairól, melyek valóságos melegegyai a kolerának, — mielőbb intézkedés történne, hogy Debreczen hatóságát ne érhesse az a felháborító vád, amit most a fővárosi hatóság szemre hánynak és pedig méltán, hogy lelkiismeretlenül elmulasztotta megtenni a veszély elhárítására a legegyszerűbb intézkedéseket is.

— **A hortobágyi országos állatvásár.** A kereskedelemügyi miniszter Debreczen város közönségéhez ma érkezett leiratában elvileg nem ellenzi, hogy a Hortobágyon évenként június 20-án országos állatvásár tartassék; csakhogy előbb a vásártér berendezési terveinek módosítását, és a gyanus álatok számára három akolnak építését követeli, kívül a vásártéren.

— **Megbüntetve.** V. L. ékszerész, aki megvett egy lopott arany karpereczet és akit ezért a kir. tábla hat óra elítélt, a kir. Curia nyolcz óra ítélte el.

— **Halálozás.** Fábán Lajos Mór kereskedelmi akadémiai tanár 10 hónapos kis leánykája Anna, agygörcs roham következtében szerdán déli 11 $\frac{1}{2}$ órakor elhunyt, mely szomorú esetről az ismerősök, ez uton értesítetnek.

— **Kisdedóvodák és dajkaképző felállítása.** Eötvös Károly Lajos kir. tanfelügyelő tegnap ismételen megsürgette a városi tanácsnál a törvénnyel kötelezett községi óvodák felállítását, a már létező 2 községi, 1 felekezeti óvoda és társadalmi uton fenntartott 1 Fröbelgyermekert mellé. A tanfelügyelő ezeken kívül még hat óvoda felállítását tartja szükségesnek. Ezek helyéül a már elhatározott ref. utcai elemi iskolák építése által felszabadult régi iskolaházakat jelöli ki: Nagymester, Nagycsapó, Dedó, Sz. Anna és Miklós utcákon, amelyet a város egy-egy csomópontján fekvő, felette alkalmasak óvodák elhelyezésére; telkeik részben tágasak, épületeik kevés átalakítással használhatók lesznek. De mivel ezek az iskolaépületek még az idén át nem adhatók, javasolja a kir. tanfelügyelő, hogy legalább három óvoda még az idén, lehetőleg a felsorolt iskolák közelében bérelt helyiségekben még az idén a z o n n a l m e g n y i t t a s s é k. A hatodik óvoda helyéül Péterfia végét jelöli ki a kir. tanfelügyelő, hová sok gyári és kerti munkásnak a gyermeke és nyáron, a kertekben nyaralóknak gyermekei járnának. Azért is ajánlja a 6-dik óvoda elhelyezésére Péterfiát, mivel ő ezt szemelte ki a dajkaképző intézet állandó elhelyezésére. Ezt a közelben lévő árvaleány ház iskolavégzett növendékei közül a rátermettebbek közel érhetnék; ide járnának a jelentkező többi óvoda gondozónő jelöltek is.

A dajkaképző intézetet is törvény szerint azonnal fel kell állítani. Ide iglenszen alkalmas lesz e célra az árok-utcai óvoda, de ezt is előbb föl kell szerelni a legszükségesebb foglalkoztató eszközökkel, melyek most ott teljesen hiányoznak, és a melyek ott-dajkaképző nélkül is okvetlenül szükségesek. A dajka-képző felállítása a nemes várostól némi áldozetokat igényel, de ezt — úgy hiszi a kir. tanfelügyelő — Debreczen város közönsége még abban az esetben is meghozná, ha országos törvény is nem követelné. Így nevezetesen a nevelőnő, aki a jelentkezőket a nevelői foglalkozásra, játékra, olvasásra, mese mondásra, énekre oktathá hetenként háromszor és az orvosok, akik szintén hetenként háromszor járnának be az intézetbe, hogy az egészségtan közvetlenül gyakorlatilag magyarázható szabályaira gyermekekkel foglalkozás közben tanítsa a dajkajelölteket, ugyancsak 100 frt. tiszteletdíjban volna részesítendő a 3—5 hónapig terjedő tanfolyam alatt.

— **Megvert epileptikus.** Egy Stolz Gyula nevű epileptikus szabó tegnap este a zöldfa-utcában véletlenül betörte Pataky bérkocsis lakásának ablakát. Pataky kirohant és kegyetlenül ütni kezdte. Egy rendőr jött, a ki szintén utlegelni kezdte a boldogtalant és végül megkötötték. Mind a bérkocsist, mind a rendőrt meg fogják büntetni.

— **Viztisztítás.** Lapunk multkori számában megírtuk már, hogy az ilyen koleraveszélyes időben nagy gondot kell ráfordítani, hogy tiszta bacillus mentes vizet igyunk, s mint ki-tünőnek bizonyult vízfertőtlenítő szert ajánlották a citromsavat, melyből egy grammot téve egy liter vízbe, az teljesen megtisztul. Most egy orvosi szakértő ajánl egy más szert is a sósavat. Ugyanis erre vonatkozólag a következőket írja: Bebizonyították, hogy savak és különösen a sósav, a vízben levő mikrobákat, nevezetesen az esetleg ott levő kolerabacillusokat azonnal megöli, tehát ártalmatlanná teszi. Múltán lehet rajta csodálkozni, hogy miért fe-

ledkeznek meg erről és miért ajánlanak folyton felforralást és ujdivatú szűrőkészülékeket a víz fertőtlenítésére. A felforralás mindig költséges időrabló, körülményes, nagyobb szükségletnél sokszor el sem végezhető eljárás; a szűrőkészülékek drágák és csakhamar elromlanak; mindezek a bajok elesnek a sósav használatával. A tiszta sósav nagyon olcsó; számba se jöhet az ára. Az eljárás, mely abban áll, hogy a sósavat becepegtetik, illetőleg beöntik a vízbe, sem nem időrabló, sem nem bonyolódott. Egy liter vízre elég egy gramm, vagyis tizenöt csepp sósav; közönséges vizes pohárba körülbelül 3—4 csepp elég. Nagyobb mennyiségnél a csepegtetés unalmas volna; ily esetben meghatározzuk a vízmennyiséget, melyet ártalmatlanná akarunk tenni és aztán a gyógyszeres üvegcsében megjelöljük a megfelelő mennyiségű sósavat. Manapság különben a legtöbb gyógyszeres üvegre rá van jegyezve, mennyi fér bele. A csepegtetéshez külön készülékkel ellátott üvegcsék kaphatók. A forralás nem igen ellenőrizhető, de az, hogy van-e sósav a vízben, könnyen, kék lakmusz papirost mártunk bele és a papiros azonnal pirosodik. Az ily víz épenséggel nem ártalmas, mert sósav ugyanis a gyomornedvben, sőt emésztési bajok esetén az olyan víz, melyben kevés sósav van, ebéd előtt vagy ebéd után, nagyon jótékony hatású.

— **A joghallgatók nagy napja.** Így lehetne nevezni a tegnapi napot — tegnap mentek végbe a jogászegyleti választások, s tegnap volt meg az ismerkedési estély is. A segítő-egylet alakuló gyűlést d. u. 6 órakor nyitotta meg Dr. Ozory István — az új felügyelő tanár. A gyűlésnek mindjárt a kezdete nagyon zivataros volt. Halász Lajos 3 jh. azt indítványozta, hogy az alapszabályok intézkedése ellenére — mint ez már több ízben megtörtént — az egy-let adósainak is adassék meg a szavazati jog. Minthogy azonban a folytonos szokás kimutatható nem volt — az indítvány elvetetett. E miatt aztán — mig az egyhangulag megválasztott elnökért Kovács József 4 jh.-ért odajárt eng. küldöttség — erősen megindult a korteskedés Szücs Géza 3 jh. főjegyző jelölt ellen, kinek az indítvány elvetését tulajdonítani akarták. Szücs Géza látván, hogy az ő személye ellen emelnek kifogásokat visszalépett s így főjegyző Szabó Lajos 3 jh. lett. Szücs visszalépése más jelölteket is vizsztatartott s a tisztikar most már így alakult meg: Pénztárnok Csathó Ernő 1 jh. lemondása után e. h. Csathó Sándor 1 jh.; ellenőr e. h. Szabó Emil 3 jh. könyvtárnok két jelölt visszalépése után Korpady Zoltán 2 jh.; aljegyző Takács Aurél 1 jh., kinek egymásután öt ellenjelöltje köszönt le; választmányi tagok: a IV. évről senki; a III. évről Szentpétery Ferencz és Szabó Bertalan — ennek lemondása után Adorján Elek; a II. évről Kun Béla és Técsy Gyula visszalépése után Oláh Antal és Szász Gerő; az I. évről Szücs Sándor és Hermanovszky Emil. Miután a gyűlés Dr. Karsa István volt felügyelő tanárt egyhangulag tiszteletbeli taggá választotta: a megválasztott tisztségviselők közül Kovács József elnök, Szabó Emil ellenőr, Oláh Antal vál. tag bejelentették lemondásukat. A gyűlésen felizgatott kedélyek lecsendesültek s az ellenzések elsimultak az este 8 órakor kezdődött s a Bikában tartott ismerkedési estélyen, melyen 85—90 joghallgató jelent meg. A tanárok közül jelen voltak Dr. Erdős József igazgató, Géresi Kálmán, Dr. Ozory István és Dr. Öreg János tanárok. Az izletes vacsora alatt és után egymást érték a felköszöntők, melyek közül az elsőt Szücs Géza, mint az önképzőkör elnöke mondta a tanárkarért. Utána dr. Erdős József a joghallgató ifjuságért Gyalóky Sándor dr. Erdős József, Dr. Öreg János az igazságért, Kovács Gyula Dr. Ozoryért, Dr. Ozory a testületi szellemért, Kun Béla Géresiért, Dóczy Emil Dr. Öregért, Géresi az erdélyi jogászokért, Pildner Károly a szászok nevében a közös magyar hazáért, Szabó Lajos dr. Karsáért, Varga Lajos dr. Baczoniért, Szabó Bertalan Szücs Gézáért üritettek poharat. Mérey Kálmán pedig az új joghallgatók nevében üdvözölte a régieket. A társaság a Magyariaiak zenéje mellett éjfélig volt együtt.

— **Beküldetett.** Miután a vásártért a Széchenyi utca végén megnagyobbították, ennél fogva a legtöbb ember a vásár alkalmából itt fordul meg. Vannak emberi dolgok, a mikről ember le nem mondhat, de a rendőrség nem gondoskodott arról, hogy azt ne egészségügy-ellenesen cselekedjék a vásárosok. Sapienti pauca.

— **Sertés-orbáncz.** Nádudvaron a sertés-orbáncz kiütött, az összes sertés állomány zár alá vétetett. Figyelmeztetnek azért a sertéske-reskedők, hogy sertéseiket oda ne hajtsák, miután úgy sem eresztenék be a városba.

— **A szüreték.** Biharvármegye területén levő szőlőkben a szüretelés a f. év és hó 17-ik és következő napjain fog megtartani.

— **Helyreigazítás.** Tegnapi „Arverés a város korcsmáira“ cz. újdonságunkban tévesen lett közölve, hogy az epreskerti csapszékért Schwarz A. pályázott. E helyett Weisz Ferencz olvasandó.

Vegyes hírek.

* **Megőrült borbély.** Nem egy embert foghatott már el a borzongás, mikor borotválás közben eszibe jutott, hogy hát ha a borbély a hirtelen megbolondulna. Berlinben tegnap meg is történt, hogy egy hajművész megőrült. A boldogtalan ember nem műhelyben dolgozott, hanem rendelőkhoz járt. Egy S. nevű hivatalnoknak borotválás közben elmondta, hogy ő főnyereményt csinált és egy millió márkáért házakat épített a szegény embereknek. A hivatalnok szót sem mert szólni és csak a borotválási procedura után áldotta az istent hogy ép bőrrel menekült. A következő áldozat egy serfőző, csak a fél szakállát borotváltatta le, aztán elküldte a borbélyt, ki most egy gyároshoz ment, hol oly gyanusan viselkedett, hogy a gyáros segítségért kiállt. A borbély tébolydába vitték.

* **A lókötők gazdája.** Szentácsiós elfogatás történt, mint lapunknak Temesvárról írják, az ottani vásártéren. A rendőrség ugyanis több szegedi és hódmezővásárhelyi csendőrtiszt megkeresésére, kik e célból jöttek Temesvárra, a vásártéri czédulaházban, ahol a ló és marhajárlatokat állítják ki, elfogta az ott felügyelő Uti Zsigmond nevű városi irodaszolgát, mivel kiderült, hogy ő a csongrádi, szegedi és aradi hirhéd lókötőknek évek óta 5—10 frtjával szállított kitöltetlen járlati őrlelapokat, melyeket aztán a tolvajok a lopott jószág szerint szépen teleírtak. A csendőrség már régen nyomára jött ez üzemeknek, de bizonyítékot csak most tudott szerezni, amikor néhány ismert tolvaj, kiknél a lopott lovakat megtalálták, egész galádul előmutatta a megfelelő járlatot, melynek adatai a ló jeleivel teljesen megegyeztek. Mindjárt gyanus volt, hogy valamennyi utlevél a temesvári jegyzőség aláírását viseli s ki is vallották aztán a tolvajok, hogy az őrlelapokat „Zsiga bácsi“ szállítja nekik Temesvárról, aki pedig nem volt más, mint Uti Zsigmond városi hivataloszolga. Ennek nem eshetett nehezére a lebélyegzés végett kezére bizott őrlelapokból néhányat egyet vagy kettőt félretenni s ugylát-szik, hogy több év óta üzte ezt a mesterséget. A vizsgálatot ez ügyben még folytatják.

* **Renan haláláról.** Párisi lapok írják a következőket: Könnyen, rövid küzdelem után halt meg, úgy, a hogy óhajtott. Szívujajos volt tudvalevőleg már régóta s miután állapota hirtelen rosszra fordult, családja faluról behozta párisi lakására, mely a Collége de France-ban van. Megsejtette végét s az volt egyedüli gondja, hogy irodalmi hagyatékát rendbe hagyja. Magához kérte kiadóját s intézkedett ama műveiről, melyek halála után látnak napvilágot. Egyetlen öröme az volt, hogy legkedvesebb művét, a Zsidók történetét befejezhette, a negyedik és az utolsó kötet csak szedésre várnak. Meghagyta azt is, hogy emlékiratait csak öt évvel halála után adják ki. Haldoklásánál egész családja ott volt ágya körül, köztük özvegye és egyetlen fia. Papot nem hívtak hozzá. A francia kormány elhatározta, hogy nemzeti temetést adnak Renannak, kit a Pantheonban, Victor Hugo oldalán fognak nyugalomra tenni. A temetés, Renan kívánságához képest, minden egyházi szertartás mellőzésével teljesen polgári lesz.

* **Forróvízvezeték.** Nem régiben Páris különböző utcáin ki-ebb kutakat állítottak fel, melyekből kizárólag forró vizet lehet kapni. Ez a kut az automat mérlegek mintájára van rendezve és ha nyílásába bedobnak egy sous-t, egy kis csövön forró víz folyik az alátartott edénybe. Egy sousért 7-8 liter forró vizet lehet kapni. A forrás kimeríthetetlen és oly erősen adja a vizet, hogy egy perc alatt nyolcz liter víz folyik ki a csövön. A vizet a közönséges hidegvízvezetékéből eresztik a kutakba és itt gázzal melegítik föl. Ez a fűtőkészülék képes 65-70 Celsius fokra felmelegíteni a közönséges vizet. Ennek a rendszernek feltalálója Robin, ki most azzal az eszmével foglalkozik, miként lehetne az egész vízvezetéki vizet felforralni, hogy így teljesen fertőtleníthessék. Kolerás idő lévén, a találmány nagy népszerűsége és gyors elterjedtsége tarthat számot.

A kolera Budapesten.

A veszedelmes betegség a fővárosban mind nagyobb számban szedi az áldozatait s a kolera kórházak mind jobban megtelnek.

A veszedelem nagyon lehangoló hatással van a főváros lakosságára nézve s mindenfelé csak erről a rettenetes vendégről beszélnek. Az emberek mintha meghidegtek volna egymás iránt, közelről nem érintkeznek s a kézfogás, a bacillusoknak ez az istápolója, egyelőre kimegy a divatból.

*

A kolera a budapesti helyörség sorai közt is felütötte magát. A XVI. számú helyörségi kórházba vasárnap vitték az első kolerás beteget s hétfőn a másodikat. A kórház igazgatósága egy a többtől távol fekvő pavillont rendezett be kolerakórházzal s itt ápolják az eddigi két beteget. A még mindig nyitva tartott iskolák tanulóit közt szintén kezd fellépni az ázsiai betegség. Hétfőn délelőtt ugyanis a Markó utcai főreáliskolában az előadások közben két tanuló lett rosszul kolerikus tünetek közt.

A barak kórházba hétfőn éjjeli 12 órátkor kedden délig összesen tizenhat beteg et vettek föl. Hétfőn esti 6 órátkor tegnap délig összesen kilenc beteg halt meg. Az ápoltak közül összesen hatot gyógyultan bocsátottak el. Jelenleg a pesti barak kórházban összesen ötvenöt beteg van ápolás alatt.

A lapok erősen támadják a fővárosi tanácsot, hogy a veszedelmes bajjal szemben hanyagul teljesíti kötelességét.

Az elméket pedig szerfölött foglalkoztatja az a kérdés, hogy honnan kapta Budapest a kolerát. Az emberek találgatják, a lapok regisztrálják a felmerülő nézeteket és képzelődéseket. A Pesti Napló teljes bizonyossággal azt írja, hogy a kolerát Budapestre az a waggon hamburgi bőr hozta be, mely a nyugati pályaudvarba érkezett és melyről annak idején anyit irtak a lapok is. A hatóság elrendelte ugyan a bőrök elégetését. De ezt csakis úgy lehetett volna egyszerűen végrehajtani, ha a bőröket waggonostól megégetik, mert így pár ezer forint kára lett volna az államnak, de nem történt volna meg az, hogy a kipakolással inficiáljanak éppen akkor, mikor ennek az ellenkezőjét: a dezinfekciót akarják keresztül vinni. És hogy történt ez az elégetés? A nyugati pályaudvar közelében — tehát a főváros területén — kipakolták a veszedelmes portékát a földre, aztán meggyújtották. A mennyi elégett, az por és hamu lett, a miben pedig a tűz nem tett kárt, az ott maradt. — Ezekből azután a kapzsi munkások széthordták vagy 40-50 darabot és valamennyi városrészben elhelyezték részint a saját lakásaikban, részint azoknál, a kiknek eladták a veszedelmes portékát.

Budapesten az első kolerabeteget olyan munkás ember volt, a ki ezekből a felmaradt hamburgi bőrökből lopott egy jókora darabot.

A „Magyar Ujság“ ellenben azt állítja, hogy a kolerát Budapestre Bécsből hurcolták be, ahol már előbb mint Budapes-

ten számos ázsiai kolera eset történt, csakhogy a bécsi hatóság és sajtó eltitkolja a bajt még saját polgártársaik előtt is.

Pandora miderben.

A mythológiából tanultuk, hogy az első asszony Vulkán kalapácsa alól került ki és mert valamennyi Isten egy-egy adománnyal megajándékozta, Pandorának neveztetett el.

Pallástól kapta a bölcsességet; Apollótól a zenemesterséget tanulta; Mercurtól ékesszólást, Vénustól szépséget s a többi istenektől egyéb jó tulajdonságokat kapott.

Eddig tehát minden rendben lett volna, ha Prometheusnak eszébe nem jut egy embert készíteni, kit hogy megeleveníthessen, a mennyekből tüzet lopott, mi által Jupiter haragját magára vonta.

Jupiter, hogy őt megbüntesse, Pandora által egy lepecsételt szelenczét küldött neki, — de Prometheus élve a gyanúperrel, el nem fogadta: ekkor Jupiter a szelenczét Prometheus sógornőjéhez Epimetheus nevéhez küldötte, ki asszonyi kíváncsiságának engedve, azt kinyitotta, mire a benne levő bajok és kellemetlenségek számtalan fajta ellepte az emberiséget s midőn a szelenczét elkésve bezárta, csak a remény maradt benne.

A remény tehát a szelenczében maradt, de mi hullott ki belőle?

Mindazt elsorolni hosszadalmas lenne, de hogy közöttük volt a jelenkor divatának bacillus, az bizonyos — a XIX. századbeli papák és tércék nagy szomorúságára.

Miért éppen a jelenkor férfaira? Mert egykoron a divat egy-egy korszakot alkotott; századokon vagy legalább évtizedeken át uralkodott; egy-egy ruhát tehát addig lehetett viselni, amíg szép volt; most pedig évnegyedekint változik a divat s vele együtt a ruha.

De a divatnak árnyalatai vannak, melyek az átmenetet egyik évadtól a másikig követik; kézzelfogható tehát, hogy egy évben 4 ruha nem elég, ha hozzá tesszük, hogy a nap különböző szakaszaiban más-más öltözetben kell megjelenni s a valódi elegancia egy-egy évadra több ruhát is ír elő.

Szegény papák, szegény férjek!

A modern szép nem ruházódása első sorban tehát látszólag pénzkérdés, de csakis látszólag, mert vannak oly kinövésai, melyek aláássák az egészséget, ezek között kimagaslik a váll vagy derekfűző — magyarul a mider.

Pirulva kell felemlitenünk, hogy a közepkorban az udvarbeli lovagok fűzték magukat, de a mi kedves leányaink és asszonyaink — tartozzanak azok a társadalom bármely osztályához — kivétel nélkül fűzik magukat.

A folytonos fűzés következményei pedig: hysteria alatt ösmert betegségek légiója!!! Szegény modern Pandorák!

Duka Marczel.

Közgazdaság.

A pajorok irtása. A homoki szőlőtelepítés legnagyobb ellensége tudvalevőleg a cserebogárpajor. Ezért bizonyosan szolgálatot teszünk a homoki szőlőtulajdonosoknak a Gyakorlati Mezőgazda című szaklapban megjelent következő érdekes tudósítás közlésével: Decaux a pajorok és a földi hernyók irtására új — igen különös — szert ajánl. Egy répatermelő gazda, a ki földét ugyanugy mívelte, mint a szomszédos többi gazdák, nem tudta annak okát megadni, hogy vajjon miért maradt földje a pajortól megóva, míg a környékén mindenütt pusztított. A föld megvizsgálása után a talajban sok rongyot találtak, melyeket trágyául használt fel. Ezeket a rongyokat egy kereskedő hozta forgalomba, a ki egy vasuti vállalatnál vette, a hol tisztító rongyokul használták. Ezek a petróleummal átitatott rongyok elűzték a földben élő rovarokat és megmentették a répa termést. Az illető czég tulajdonosa erősítette, hogy 1888. óta nem volt ezen a petróleumos rongyokkal trágyázott földön rovar okozta kár. Más vevők, a kik szintén petróleumos rongyok-

kat használtak fel trágyául, ugyanezt tapasztalták s egybehangzó véleményük szerint a petróleumos rongyok elűzték úgy a pajorokat vala mint a földi hernyókat t. i. a vetési bagoly-lepke (Agrotis segetum) hernyóit is és e földéken semmiféle rovarkár nem volt észlelhető. Decaux ezenkívül megállapította még azt is, hogy az efféle ásványi olajba mártott rongyok a czukorrépaé a tonal férgétől, a Heterodera Schachtii-től is megóvják, még pedig az erősen és abszolút hatású szénkénnel szemben 3 évig tart. Decaux azt hiszi, hogy ez az eljárás a filloxeramentes szőlőket is megóvhatná a filokxerától.

A tengeri szállítása. A m. kir. államvasutak igazgatósága a kereskedelemügyi m. kir. miniszter urnak az érdekelt szállító közönség érdekében kiadott rendelete folytán azon intézkedést léptette életbe, hogy új termései morzsolt tengeri akár zsákokban, akár ömlesztett állapotban kerüljön feladáshoz, f. évi okt. hó 15-től vis-zavonásáig, de legkésőbb jövő évi február hó utolsó napjáig minden egyéb kecsirakományu áru előtt első sorban szállíttatik el.

Kataszteri statisztika. A földművelési minisztériumban a kataszteri statisztikai munkálatok a befejezéshez annyira közel állanak, hogy 10-15 nap múlva tudni fogjuk a) mit bir az ország szántóföld, kert, rét, szőlő, legelői erdő, nádas és terméketlen részekben; b) tudni fogjuk, mennyi ezekből a közkinccstár, vallás-és közalapítvány, vasut, hitbizomány, városok és községek egyletek, gyárak iparvállalatok, továbbá hitfelekezetteknek az érsekségek, püspökségek, káptalanok apátságok, rendházi szervezetek, protestáns alapítványok stb. birtoka; c) tudni fogjuk, hogy hitfelekezetenként mennyi birtok van egyházak, lelkészek kezén és mennyi szolgál nevelési czélokra: Erdékessé teszi e nagy munkát az, hogy a szék- és főváros is befoglaltatván e mübe. abból látni lehet nemzeti és közművelődési kincseinket s közintézményeinken kívül kintüneti mindenemü iparvállalatainkat. Ezekből egyesek eddig is sokat ösmernek de hevesen lehetnek, kik az itt összecsoportosított minden nemü intézményeinket ösmernék. Kivánatos volt az összeállítás tudományos czélból, de szükséges volt rá magának a földművelési kormányzatnak is, mert ha bármely kis gazdaság vagy iparvállalatnál tudnia kell a gazdának vagyoni állását: úgy bizonyára földművelési kormányzatunk is ezen czélt tűzte ki magának.

Felmondunk a szakácsnének.

Mégis igaz, hogy azok az emberek a legboldogabbak, a kik meg sem születtek. Csakhogy nagyon kevés ily boldog ember van a világon. Én magam sem tartozom közéjük. Szegény nagy baj: mert ha nem volnék, nem enném, s ha nem enném: nem lenne szakácsné. Azaz, hogy mégis volna, mert ha nem enném, a feleségem csak azért is enném s így a szakácsnéktől nem szabadulnék meg. Különös, nem szabadulok meg tőlük, pedig öt év óta folyton csak szabadulok tőlük. Minden tizennégy napban egytől. Eleinte azt reméltem, hogy több a tizennégy nap, mint a szakácsné; mióta azonban arról győződtem meg, hogy a baka több, mint a két hét, nem reménykedhetem többé a cselédek apadásában.

Határozottan a hármasszövetség az oka a cselédmizériáknak. Ha meg volna a világbéke, nem volna hármasszövetség; ha nem volna hármasszövetség, nem volna hadsereg, s ha nem volna hadsereg, nem lennének szakácsnék. Mint-hogy azonban a hadsereg folyton produkál szakácsnékat, a szakácsnék pedig katonákat, ebben a circulus vitiosusban tönkre megy nyugalom, megromlanak idegeim s megátkozom a világot.

Számításaim szerint, öt évi házasságomban — 1825 nap alatt — 1304 szakácsnék volt. Legderekből a négytized lyány lehetett, mert legkevesebbet boszantott. Nem tellett szegénynek időből, az akarata valószínűleg neki is megvolt.

Pedig feleségem a világ legtürelmesebb asszonya. Mindent eltűr, csak azt nem, ha a szakácsné nagyon korán, vagy nagyon későn kel, ha kimenőt kér, ha szeretője van, ha hallgatag, ha sokat beszél, ha felesel, ha semmit sem felel, ha fukaron főz, ha pazarol, ha lomposan jár, ha ciztrálokodik, ha énekel, ha sir, ha lassukezü, ha elhamarkodja munkáját, ha . . . stb. A leirt és a stb. rovatba tartozó hibákon kívül a cselédlánynak minden hibáját megbocsátja. E hibákkal az ember ugyan akadémikus lehet, de szakácsné nem, a mi már azért is fontos, mert az akadémiában semmit sem forralnak, a konyhában ellenben igen.

Álmomban néha feltűnedezik a nyugalom ideáljának képe: egy kövér szakácsné, akinek nem mondott fel a feleségem. A dicső alakot keresve kerestem, de úgy találtam, hogy ideál az a valami, a mi nincs, egy szóval az elérhetetlenség, az én ideáomat sem érem el, akár-hogy nyujtózokom is álmomban.

Az ebédnél a feleségem rendesen elpanaszolja a cseléddel való baját.

— Hallatlan, hogy ezekkel a cselédekkel mennyit kell szenvednünk!

— Hallatlan!

— S mást nem tudsz mondani?

Igazán nem tudtam, hogy mit mondjak egyebet? A minap, hogy a feleségem panaszára rámondultam a cselédre, a feleségem másnap is haragudott érte, hogy a szakácsnéval gorbábokodom. Lehet ő olyan jó, mint a jóság, a cseléd nem marad meg, ha a házi ur zsörtölődik.

A legközelebbi panaszkodásnál, azt hittem, hogy jó lesz, ha megnyugtatom az asszonyt.

— Lásd, lelkem igazad van, de nem érdemes a szakácsnékka! veszekedni. Hiszen csak tévedt, máskor majd megfogadja parancsodat.

— Máskor? Azért sem. Azonnal elküldöm. Még pártolod? Még csak az kellene, hogy az ur a cseléddel összeesküdjék, a felesége ellen!

Mikor a legközelebbi tizenegy nap áldozata került sorra egy árva szóval sem feleltem a panaszkodó beszédre. A feleségem egy ideig csak hallgatta, hogy hallgatok, aztán reám förmedt;

— Persze ez téged egy cseppet sem érdekel. Az ur nem törődik a ház bajaival, az asszony szenvedjen miattuk. Akár beteggé lehetek a bosszuságtól, a nagyságos ur azért nyugodtan pöffékel.

Meg akarom jegyezni, hogy a nagyságos urnak esze ágában sem volt a pöffékelés. Hiszen a levesnél tartottunk csak és hátra volt még a fekete kávé és a pipa. Erre az utóbbira különben sem kerülhetett a sor, mert az asszony nem szerette a pipafüstöt, a pipa pedig füst nélkül nem ér meg egy pipadohányt.

Erthető tehát, hogy a feleségem fent leirt kitörésére csak zavartan hebegtem. Valami arany középutat kerestem, melyen elmenekülhessek.

A beszélgetésnek az lett a vége, hogy felmondunk a 130.4 tizedik szakácsnéval és elküldtünk a „czupringer“-hez a 131.4.-ért. Mig ez megkerül, a feleségem rontja el az ebédemet. Hogy neki nem mondhatok fel! Pedig nem küldenék a czupringerhez másikért.

Itju barátaim, halljátok zokszavamat és fogadjátok meg tanácsomat. Vegyétek el a szakácsnékat. Így legalább nem panaszkodik rá a feleségtek!

Englisman.

Debreczeni Városi színház.

I. Idénybérlet 5. szám. I. Kis bérlet 5. szám
Páratlan. Páratlan.

Ma Szerdán, 1892. október hó 5-én,

bérletfolyamban:

A Bagdadi herczagnő.

Francia színmű.

Holnap Csütörtökön 1892. Október hó 6-án bérletfolyamban: másodsor:

A bolondok háza.

Bohózat.

Ezzel:

Virágfa kadas.

Vigjáték.

MENETREND.

1891. Május 1-től.

Debreczenből indul:

B.-pest—N.-Várad felé (gyv) reggel 8 ó. 40 p.
" " délután 12 ó. 52 p.
" " este*) 10 ó. 31 p.
Csak "N.Várad" felé d. u. 3 ó. 40 p.
M-Sziget felé d. u. 3 ó. 24 p.
" " este 7 ó. 45 p.
" " éjjel 3 ó. 09 p.
Kassa felé reggel 8 ó. 45 p.
" " d. u. 3 ó. 35 p.
" " este 7 ó. 35 p.

Büd-Szt- (m. á. vasuttól reggel 5 ó. 48 p.
Mihály felé " " d. u. 3 ó. 19 p.
" " vásártérről reggel 6 ó. 04 p.
" " d. u. 3 ó. 38 p.

Füzes-Abony- (m. á. vasuttól reggel 4 ó. 15 p.
felé " " d. u. 5 ó. 10 p.
" " (vásártérről reggel 4 ó. 32 p.
" " d. u. 5 ó. 24 p.

*) Közvetlen vonat M.-Szigetről Budapestre

Debreczenbe érkezik:

Budapest—N.-Várad felől: éjjel**) 2 ó. 44 p.
" " d. u. 3 ó. 09 p.
" " (gy. v.) este 7 ó. 09 p.

Csak N.-Várad felől: reggel 7 ó. 42 p.
M.-Sziget felől: reggel 8 ó. — p.
" " délután 12 ó. 29 p.
" " este 10 ó. 16 p.

Kassa felől reggel 8 ó. 07 p.
" " délután 12 ó. 36 p.
" " este 7 ó. 20 p.

Büd Szt- (vásártérről reggel 8 ó. 03 p.
Mihály felé (" " délután 5 ó. 46 p.
" " (m. á. vasúthoz reggel 8 ó. 17 p.
" " este 6 ó. 05 p.

Füzes-Abony-) vásártérről d. u. 5 ó. 23 p.
felől) " " reggel 8 ó. 12 p.
" " m. á. vasúthoz d. u. 5 ó. 37 p.
" " reg. 8 ó. 27 p.

Budapestről Debreczenbe indul:

sz.v. reggel 8 ó. 25 p.

gy.v. d. u. 2 ó. 10 p.

sz.v. este 7 ó. — p.

(Egységos vasuti (zóna) idő szeint).

**) Közvetlen vonat Budapestről M.-Szigetre

Egy jó forgalmu
fűszerüzlet eladó.

Hol? megmondja a lap kiadó hivatala.

Vese, húgyhólyag, húgydara
és köszvénybántalmak ellen, továbbá
a légző és emésztési szervek hurutos
bántalmainál, orvosi tekintélyek által a
Lithion-forrás

Salvator

sikerral rendelve lesz.

Húgyhajtó hatású!

Kellemes ízű! Könnyen emészthető!

Kapható ásványvízkereskedésekben és gyógyszerárakban.

A Salvator-forrás igazgatósága Eperjesen

A fogak észszerű ápolására kitünő készítmény

diszes tokban darabonként 30 kr. gyógyszerárakban, illatszer-raktárakban; valamint a Salvator-Stearin-gyertyák elárúsítási helyén.

Iroda: „Salvator“, Bécs I. Heidenschuss I.

Uj kelme festő.

Széchenyi utca 1818. sz.
alatt.

Mindenféle kelmét, mindenféle színű festésre, jótállással hogy nem fog és szét nem hull, simára és mintára az illendő árban elfogad. Férfi ruha egészben festésénél kezeskedik a jó színért. Férfi ruhát gyökeresen tisztít olcsó árban. Finom ruhakéítő Jávai Indigóból készült liter számra-kapható. Férfi ruha bontatlan állapotban festetik.

Mély tisztelettel

Färber Dávid

kelme festő.

Őszi és téli posztók és gyapju-szövetek.

Van szerencsém a n. é. közönséggel tudatni, hogy

posztókereskedésünkben

ma naptól fogva

az őszi és téli

évadra megkivánt divatárak már megérkeztek és ajánlunk:

Cheviotot, Cheviot camgarnt,

finom francia camgarnt,

Palmerstonokat minden színben,

Őszi felöltő szöveteket,

Fekete Peruvienne és doszkinokat,

trikot szöveteket minden színben,

Finom práci Lodeneket téli kabátok

igen jutányos árak mellett.

Kérve a n. é. közönség szives pártfogását

tisztelettel

KLEIN és ADLER

Czégely-ház, a megyeházzal szemben.

STEINER és WITTMANN
Főpiacz, Miskolcyné urnő házában a vármegyeháza mellett.

UJ ÜZLET.

Van szerencsénk a n. é. közönség b. tudomására hozni, hogy Debreczenben

STEINER és WITTMANN

törvényesen bejegyzett cég alatt, a főpiacon a vármegyeház mellett Miskolcyné-féle házbán

női és férfi divat-üzletet

nyitottunk; ezen üzlettel kapcsolatban dusan felszerelt raktárt tartunk férfi és női divat-, rövid, szövött és bélés-, továbbá csipke és paszomány-árak, valamint férfi-, női- és gyermek-fehéreműek chiffon-, vászon- és kanavászok-, saját készítményű rajzolt, megkezdett és himzett kezi munkákból ugyszintén csipke- és szövet függönyök-, valamint mindenféle kézimunkához szükségesítő kellékekhől.

Minden czikk a megjegyzett szabott áron adatik el.

Támaszkodva évek hosszu során át elsőrendű fővárosi czégeknél szerzett tapasztalatainkra biztosítjuk a n. é. közönséget, hogy pontos, s olid kiszolgálás által, valamint dusan felszerelt, a legfokozottabb igényeknek és a legujabb divatnak megfelelő raktárunk segélyével mindent el fogunk követni, hogy nagyrabecsült vevőink teljes bizalmát és meglegedését kiérdemeljük.

Kiváló tisztelettel

STEINER és WITTMANN.

6573 sz.
1892 tkv.

III.

**Árverési hirdetményi ki-
vonat.**

A Debreczeni kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság közhirre teszi, hogy Schlachte Péter végrehajthatónak Hulka Mária, Brukner Imréné és társai ugyanazon mint néhai Allió Antónia örökössei elleni 262 frt 52 kr. tőkekövetelés és járuléka iránti végrehajtási ügyben a Debreczeni kir. törvényszék (a Debreczeni kir. járásbíróság) területén lévő, Debreczen város határában fekvő a debreczeni 4635 sztjkvben A + 5596 hrsza. foglalt ingatlanok Allió Antóniát illető felerészben 321 frt, az ugyanazon számú tjkvben A + 5653 hrsza foglalt ingatlanok Allió Antóniát illető fele részére 364 frt az ugyanazon számú tjkvben A + 5600 hrsza. foglalt ingatlanok Allió Antóniát illető felerészére 86 frtban ezenel megállapított kikiáltási árban az árverést elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az **1892. évi november hó 7-ik napján délután 3 órakor** a debreczeni kir. tszék mint a telekkönyvi hatóság árverési termében megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át vagyis 32 frt 10 krt, 36 frt 40 krt. 8 frt 60 krt k és z p é n z b e n, vagy az 1881 : LX. t.-cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a kelt igazságügyministeri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881 : LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Debreczenben 1892. évi aug. hó 13-ik napján.

A Debreczeni kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság.

Nagy Károly
kir. tszéki bíró.

Kiadó.

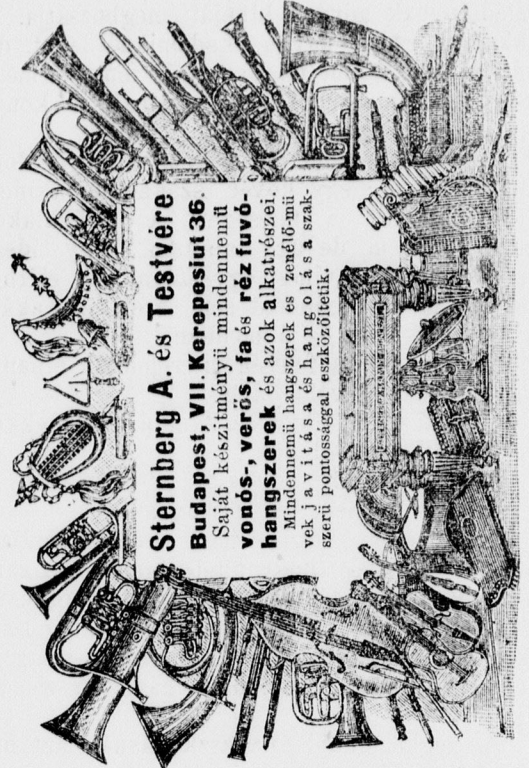
Szatmármegyében az Ecsedi határban
6000 hold teli legelő

fele kaszáló, fele csutka föld, 1892. október 15-től 1893. márczius hó 19-éig kiadó.

Ertekezhetni Blun és Némety uraknál Ecseden és Schwartz Márton tudakozó intézetében Debreczenben.

NAGY KÉPES

árjegyzék
ingyen és bérmentve.

Sternberg A. és Testvére

Budapest, VII. Kerepesiut 36

Saját készítményű mindennemű

vonós-, verős-, fa és réz fuvó-

hangszerek és azok alkarrészei.

Mindenemű hangszerek és zenélő-mű-

vek javítása és hangolása a szak-

szerű pontossággal eszközöltek.

kerendő.

külön árjegyzék
HARMÓNIAKRÓL

Magyarország fővárosa látványossága.

Női ruhaszövetek

Selyem-pongis

Báli szövetek

INGYEN

és bérmentve

küldjük meg bárkinek az

épen most megjelent

képekkel dusan ellátott

árkönyvünket

az 1892-93-iki

ősz és téli idényre,

mely magában foglalja a legujabb párisi és bécsi costumeok mintáit u. m. zszaketek, köpenyek, capes és pellerineket, legujabb szücsárukat, kalapokat és női divatczikkeket.

Hirsch Testvérek

Budapest, vaczi-utca 3.

Női ruhaszövetminták kívánatra ingyen és bérmentve.

Függönyök

Szőnyegek

Disztárgyak

A legolcsóbb szabott árok.

Este tündériesen villamosan világítva.

Napernyők

Kalapok

Női és férfi divatárak

Kabátok

Capas

Tricotok

Gyermekruhák

Úti és kocsi-takarók

Pellerinek

Porköpenyek

Szigoru solid tizleti alapelvek.